

ET

ET

ET

Brüssel, 1.2.2010

Juhised¹

Vastastikuse tunnustamise määruse kohaldamine relvade ja tulirelvade suhtes

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva dokumendiga püütakse anda kasutajasõbralikke juhiseid määruse (EÜ) nr 764/2008² (edaspidi „vastastikuse tunnustamise määrus” või „määrus”) kohaldamiseks relvade ja tulirelvade suhtes. Dokumenti ajakohastatakse, et kajastada liikmesriikide, ametiasutuste ja ettevõtjate kogemusi ning neilt saadud teavet.

Kõnealused tooted on järgmised:

- „tulirelv” tähendab igasugust kaasaskantavat relvarauaga relva, mis laengu toimel laseb välja haavli, kuuli või lendkeha või mis on selleks ette nähtud või mida on võimalik selleks kohandada, välja arvatud kui see on välistatud ühel direktiivi 2008/51/EÜ³ I lisa III osas loetletud põhjustest. Käesoleva direktiivi kohaldamisel loetakse, et eset saab kohandada haavli, kuuli või lendkeha väljalaskmiseks laengu toimel, kui:
 - sellel on tulirelva väljanägemine ja
 - seda saab vastavalt kohandada tänu selle konstruktsioonile või valmistamismaterjalile.
- Muud relvad kui tulirelvad liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides määratletud tähenduses.

¹ See dokument ei ole õiguslikult siduv. Euroopa Komisjon ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas trükises esitatud teabe võimaliku kasutuse või vigade eest, mida trükises võib vaatamata hoolikale ettevalmistamisele ja kontrollimisele esineda. Juhised ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni vaateid ja seisukohti.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 764/2008, milles sätestatakse menetlused seoses teatavate riiklike tehniliste eeskirjade kohaldamisega teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete suhtes ja tunnustatakse kehtetuks otsus nr 3052/95/EÜ (ELT L 218, 13.8.2008, lk 21).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/51/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/477/EMÜ relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta (ELT L 179, 8.7.2008, lk 5).

Laskemoona vedu on ühtlustatud direktiividega 91/477/EMÜ⁴ ja 2008/51/EÜ ning see on seotud direktiiviga 93/15/EMÜ. Tsiiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjalide turuletoomise ja järelevalvega seotud sätteid käsitletakse direktiivis 93/15/EMÜ,⁵ kuid 11 liikmesriigis kohaldatakse laskemoonakontrolli suhtes CIP konventsioonis⁶ sätestatud nõudeid.

2. VASTASTIKUSE TUNNUSTAMISE MÄÄRUS (EÜ) NR 764/2008

Kõnealust määrust kohaldatakse ettevõtjatele suunatud haldusotsuste suhtes, mis tehakse tehnilise eeskirja alusel teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate mis tahes toodete kohta, kui selle otsuse otsesel või kaudsel mõjul keelatakse asjaomased tooted, muudetakse või katsetatakse neid täiendavalt või kõrvaldatakse need turult (artikkel 2 lõige 1). Asutus, kes kavatses sellise otsuse vastu võtta, peab järgima kõnealuses määruses sätestatud korda.

Määrust kohaldatakse siis, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

2.1. (Kavandatav) haldusotsus käsitleb teises liikmesriigis seaduslikult turustatavat toodet

Vastastikuse tunnustamise põhimõtet kohaldatakse, kui ühes liikmesriigis seaduslikult turustatav toode viiakse turule teises liikmesriigis. See põhimõte seisneb selles, et liikmesriik ei tohi keelata teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete müüki oma territooriumil isegi siis, kui need on toodetud vastavalt teistsugustele tehnilistele eeskirjadele. Määrus hõlmab nii tegelikke kui ka võimalikke vastastikusest tunnustamisest keeldumisi. Iga liikmesriik, kes kavatses keelata toote pääsu oma turule, peab järgima artiklis 6 sätestatud korda.

2.2. (Kavandatav) haldusotsus käsitleb toodet, mis ei kuulu ELi tasandil ühtlustamisele

Määrusega reguleeritakse selliseid ühtlustamata valdkondi toodete puhul, mille suhtes puuduvad ühtlustavad õigusaktid ELi tasandil või siis toodete nende aspektide puhul, mis on osaliselt ühtlustamata.

2.3. (Kavandatav) haldusotsus on suunatud ettevõtjale

Riikliku asutuse võetud mis tahes keelav otsus, mis on suunatud füüsilisele või juriidilisele isikule, kes ei ole ettevõtja, ei kuulu selle määruse reguleerimisalasse.

⁴ Nõukogu 18. juuni 1991. aasta direktiiv 91/477/EMÜ relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta (EÜT L 256, 13.9.1991, lk 51).

⁵ Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/15/EMÜ tsiiviilotstarbeliseks kasutamiseks ettenähtud lõhkematerjalide turuletoomist ja järelevalvet käsitlevate sätete ühtlustamise kohta (EÜT L 121, 15.5.1993, lk 20).

⁶ Komisjoni poolt vastu võetud eeskirjad, väikerelvade testimise rahvusvaheline komisjon Vt <http://www.cip-bp.org/>.

2.4. (Kavandatav) haldusotsus peab põhinema tehnilisel eeskirjal

Kõnealuse määruse⁷ kohaldamisel tähendab „tehniline eeskiri” liikmesriigi mis tahes õigus- või haldusnormi, mida ei ole ELi tasandil ühtlustatud:

1) millega keelatakse teises liikmesriigis seaduslikult turustatava toote (või tooteliigi) turustamine oma territooriumil või mille täitmine on kohustuslik kõnealuse toote turustamiseks selles liikmesriigis, kus haldusotsus on vastu võetud või kavatsetakse vastu võtta; ning

2) millega sätestatakse omadused, mis peavad sellel tootel (või tooteliigil) olema, näiteks seoses kvaliteedi, toimimise või ohutuse või mõõtmetega, sealhulgas selle toote nimetus, mille all seda toodet müüakse, terminid, sümbolid, katsetamine ja katsetamisviisid, pakendamine, tähistamine või märgistamine; või

3) millega kehtestatakse kõnealuse toote (või tooteliigi) suhtes tarbija- või keskkonnakaitse eesmärgil mis tahes muud nõuded, mis selle toote olulistsükli turule laskmise järgselt mõjutavad, näiteks kasutamise, ringlussevõtu, korduskasutamise või kasutuselt kõrvaldamise tingimused, kui need võivad oluliselt mõjutada kõnealuse toote (või tooteliigi) koostist, laadi või turustamist.

2.5. (Kavandatava) haldusotsuse otsene või kaudne mõju peab olema üks järgmistest:

- (a) keelatakse asjaomase toote (või tooteliigi) turule laskmine;
- (b) muudetakse või katsetatakse täiendavalt asjaomast toodet (või tooteliiki) enne, kui seda saab turule lasta või turul hoida;
- (c) eemaldatakse asjaomane toode (või tooteliik) turult.

Kõik sellised (kavandatavad) haldusotsused tuleb vastu võtta kooskõlas kõnealuse määrusega⁸.

3. VASTASTIKUSE TUNNUSTAMISE MÄÄRUSE KOHALDAMINE RELVADE JA TULIRELVADE SUHTES

Vastastikuse tunnustamise määrust tuleks relvade ja tulirelvade suhtes kohaldada üksnes siis, kui kõik punktides 3.1 kuni 3.4 esitatud tingimused on täidetud.

3.1. (Kavandatav) haldusotsus käsitleb teises liikmesriigis seaduslikult turustatavaid relvi või tulirelvi

Määrust tuleks kohaldada üksnes teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate relvade ja tulirelvade suhtes (artikli 2 lõige 1). See tähendab, et relvad või tulirelvad, mida ei ole enne ELis turustatud, ei kuulu kõnealuse määruse kohaldamisalasse. Need peavad vastama selle liikmesriigi kohaldatavatele tehnilistele eeskirjadele, kus need ELis esmakordselt turule viiakse.

⁷ Määruse artikli 2 lõige 2.

⁸ Määruse artikli 2 lõige 1.

Teatavat liiki tulirelvi ei tohi ELis seaduslikult turustada, kuna see on keelatud nõukogu direktiiviga 91/477/EMÜ (muudetud direktiiviga 2008/51/EÜ)⁹:

- (1) lahinguotstarbelised reaktiivmürsud ja laskeseadeldised;
- (2) automaattulirelvad;
- (3) tulirelvad, mis imiteerivad mõne muu eseme kuju;
- (4) läbistava toimega, lõhke- või süütelaskemoon ja sellise laskemoona kuulid;
- (5) püstolite ja revolvrите laieneva kuuliga laskemoon ja sellise laskemoona kuulid, välja arvatud selliste relvade kasutamiseõigust omavate isikute jahipidamis- või sportrelvade laskemoon.

3.2. (Kavandatav) haldusotsus on suunatud ettevõtjale

Vastavalt artikli 2 lõikele 1, kohaldatakse kõnealust määrust ettevõtjatele suunatud haldusotsuste suhtes, mis on vastu võetud või kavatsetakse vastu võtta tehnilise eeskirja alusel teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate relvade ja tulirelvade kohta, kui selle otsuse otsesel või kaudsel mõjul keelatakse, muudetakse või katsetatakse asjaomased tooteid täiendavalt või kõrvaldatakse need turult vastavalt punktile 3.1.

Määrust kohaldatakse üksnes kavandatavate haldusotsuste ja pädevate asutuste poolt vastu võetud selliste otsuste suhtes, millel on eespool nimetatud mõju, eeldusel et need otsused on adresseeritud:

- „relvakaupmehele” või tootjale, st igale füüsilisele või juriidilisele isikule, kelle kaubandus- või äritegevus koosneb täielikult või osaliselt tulirelvade, osade ja laskemoona valmistamisest, nendega kauplemisest, nende vahetamisest, rendileandmisest, parandamisest või ümbertegemisest;
- „vahendajale”, st igale füüsilisele või juriidilisele isikule, kes ei ole relvakaupmees, kelle kaubandus- või äritegevus koosneb täielikult või osaliselt relvade ostmisest, müümisest või nende üleandmise korraldamisest.

Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 36 kohaldamist, ei kuulu pädeva asutuse (k.a. politsei) poolt vastu võetud mis tahes keelav otsus, mis on suunatud füüsilisele või juriidilisele isikule, kes ei ole ettevõtja (kodanikud, ühendused jne), vastastikuse tunnustamise määruse kohaldamisalasse.

Samuti ei kuulu kõnealuse määruse kohaldamisalasse siseriiklikud sätted, mis käsitlevad relvade kandmist küttemisel või sportlaskmisel.

⁹ Käesolevat direktiivi ei kohaldata nende relvade ja laskemoona omandamise või valduse suhtes, mille on omandanud või mida valdavad kooskõlas siseriikliku õigusega relvajõud, politsei, ametivõimud või oma asukohaliikmesriigi tunnustatud kollektsoonärid ja organid, keda huvitavad relvade kultuuriline või ajalooline külg. Samuti ei kohaldata direktiivi relvade ja laskemoona kaubandusliku võõrandamise suhtes.

3.3. (Kavandatav) haldusotsus peab põhinema tehnilisel eeskirjal

3.3.1. Mõiste „tehniline eeskiri”

Vastastikuse tunnustamise määrust kohaldatakse (kavandatavate) haldusotsuste suhtes, mis on vastu võetud „tehnilise eeskirja” alusel (artikli 2 lõige 2).

Relvade ja tulirelvadega seoses tähendab „tehniline eeskiri” liikmesriigi mis tahes õigus- või haldusnormi:

- (d) millega keelatakse teises liikmesriigis seaduslikult turustatud mis tahes relva või tulirelva turustamine selle liikmesriigi territooriumil, kus haldusotsus on vastu võetud või vastu võetakse või mille täitmine on kohustuslik, kui relva või tulirelva on turustatud kõnealuse liikmesriigi territooriumil, ja
- (e) millega sätestatakse:
 - omadused, mis peavad sellel relval või tulirelval (relva/tulirelva liigil) olema, näiteks seoses kvaliteedi, toimimise või ohutuse või mõõtmega, sealhulgas selle toote nimetus, mille all seda toodet müüakse, terminid, sümbolid, katsetamine ja katsetamisviisid, pakendamine, tähistamine või märgistamine; või
 - muud kõnealuse relva või tulirelva (relva/tulirelva liigi) suhtes tarbija- või keskkonnakaitse eesmärgil kehtestatavad nõuded, mis selle toote olemuslikult turule laskmise järgselt mõjutavad, näiteks kasutamise, ringlussevõtu, korduskasutamise või kasutuselt kõrvaldamise tingimused, kui need võivad oluliselt mõjutada relva või tulirelva koostist, laadi või turustamist.

3.3.2. Kas eelloa nõue on tehniline eeskiri?

Kohustus esitada tulirelv enne liikmesriigis turustamist eelloa saamiseks ei kuulu kõnealuse määruse kohaldamisalasse, kuid määrust kohaldatakse, kui teatavad tehnilised eeskirjad peavad olema täidetud enne turustusloa saamist. Mis tahes kavandatud otsus lükata taotlus tagasi tuleks võtta vastu kooskõlas kõnealuse määrusega, nii et taotlejal oleks õigus käesoleva määrusega ettenähtud menetluslikule kaitsele.

3.3.3. Tulirelvade tähistamine ELi tasandil

Vastavalt direktiivile 2008/51/EÜ, peavad liikmesriigid 28. juuliks 2010 tagama, et iga turule toodav tulirelv või selle osa on kas tähistatud ja registreeritud kooskõlas käesoleva direktiiviga, või see on muudetud kasutuskõlbmatuks. Selle eesmärk on muuta iga kokkupandud tulirelv identifitseeritavaks ja jälgitavaks.

Märgistus peab olema kantud tulirelva olulisele osale, mille hävitamine muudaks relva kasutamatuks.

Märgistus kuulub ELi tasandil ühtlustamisele ja ei vasta seetõttu kõnealuse määruse artikli 2 lõikes 2 esitatud määratlusele. Järelikult ei kuulu märgistus kõnealuse määruse kohaldamisalasse.

Mitmed liikmesriigid kohaldavad tulirelvade ametlike markeeringute vastastikuse tunnustamise konventsiooni¹⁰. Konventsiooniga määratakse kindlaks relvadele tehtavate ametlike testide laad ja viis. See sisaldab mõõtestandardeid, kaubanduslikuks kasutamiseks mõeldud tulirelvade padrunipesa standardimisnõudeid ning kontrolli- ja testimetodeid. Iga lepinguosalise kontrollasutuse märgistused peavad olema tunnustatud teiste lepinguosaliste territooriumil. Konventsiooni liikmed tunnustavad teiste riikide ametlikku märgistust samaväärseks asjaomase riigi kontrollasutuse poolt kindlaks määratud märgistusega.

3.4. (Kavandatav) haldusotsus keelab teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate relvade või tulirelvade turustamise

(Kavandatava) haldusotsuse otsene või kaudne mõju peab olema üks järgmistest:

- keelatakse asjaomase relva (relva liigi) turule laskmine;
- muudetakse või katsetatakse täiendavalt relva (relva liiki) enne, kui seda saab turule lasta või turul hoida;
- eemaldatakse relv (relva liik) turult.

4. TULIRELVADE JA RELVADE OMANDAMINE JA VALDUS

4.1. Tulirelvad

Tulirelvade omandamist ja valdust reguleeritakse direktiiviga 91/477/EMÜ, mis on muudetud direktiiviga 2008/51/EÜ.

Siseriiklikud eeskirjad, millega kõnealuseid sätteid rakendatakse, kuuluvad ELi tasandil ühtlustamisele. Seetõttu ei kuulu need määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatud tehniliste eeskirjade määratluse alla ning nende põhjal vastu võetud otsused ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse.

4.2. Muud relvad

Muude relvade omandamine ja valdus ei kuulu ELi tasandil ühtlustamisele.

Siseriiklikud eeskirjad muude relvade kui tulirelvade valduse kohta, ei keela teises liikmesriigis seaduslikult turustatud relva turustamist. Järelikult ei kuulu sellised eeskirjad määruse artikli 2 lõike 2 punktis b esitatud määratluse alla ning neid ei kohaldata.

Siseriiklikke eeskirju, mis piiravad muude relvade kui tulirelvade omandamist, ei käsitata tehnilise eeskirjana nagu see on määratletud määruse artikli 2 lõike 2 punktis b, kuna nendega ei kehtestata omadusi, mis sellel tootel või tooteliigil peavad olema ning ei sätestata ka mingeid muid nõudeid, mis toote olemuslikult pärast selle turule laskmist mõjutaksid.

¹⁰ vt märkus 6 eespool.